

EL PLA D'EMERGÈNCIA EXTERIOR DEL SECTOR QUÍMIC DE CATALUNYA, PLASEQCAT

- **Es tracta del primer pla de les seves característiques a l'estat espanyol**
- **El seu abast territorial és tota Catalunya, i no pas un territori o instal·lació concrets, com fins ara**
- **Amb el nou Pla, els aparcaments de mercaderies perilloses d'ADIF i determinades instal·lacions d'explosius i pirotècnia també tindran un Pla d'Emergència Exterior**
- **Per a la seva elaboració, el departament d' Interior, Relacions Institucionals i Participació ha comptat amb la col·laboració de diversos departaments com Salut, Medi Ambient i Habitatge, i Innovació, Universitats i Empresa**

El Govern de la Generalitat de Catalunya ha aprovat el **Plaseqcat**, el Pla d'emergència exterior del sector químic de Catalunya, per tal de fer front a les emergències per accidents greus amb substàncies perilloses que es produeixin a Catalunya, un pla d'emergències que, per les seves característiques, és pioner a l'estat espanyol.

El Plaseqcat abasta, territorialment, a tot Catalunya, la qual, a efectes operatius i de risc, es divideix en diversos sectors de risc.

Fins ara, tots els plans d'emergència exterior per accidents greus amb substàncies perilloses que s'havien elaborat a Catalunya se centraven en una empresa o bé en polígons industrials, dins un territori concret.

Una altra novetat del Plaseqcat és el seu abast industrial: algunes instal·lacions d'explosius i pirotècnia i els aparcaments de mercaderies perilloses d'Adif han passat a formar-ne part.

El Plaseqcat. Objectius

El Plaseqcat és un pla d'emergència que, com dèiem abans, té el seu abast territorial a tot el territori català, i que té com a objectiu l'adequació a la constant variació dels processos de producció industrials.

A més, el Plaseqcat pretén estandarditzar tant les mesures de protecció i informació a la població com les tasques dels grups actuant, amb protocols homogenis, sempre que sigui possible, per a qualsevol accident d'aquesta mena a tot el territori català. Alhora, el nou plantejament permetrà al Govern realitzar una major implantació del pla,

així com campanyes generals de sensibilització a la població a tot el territori, i de forma més sostinguda. Fins ara, aquestes s'havien localitzat en el temps i a nivell sectorial.

Tipologia i nombre d'instal·lacions incloses en el Plaseqcat

El Plaseqcat ha ampliat el número d'instal·lacions respecte de les quals s'ha d'elaborar el Pla d'Emergència Exterior, tot incloent-hi ara els aparcaments de mercaderies perilloses d'ADIF, i determinades instal·lacions d'explosius i pirotècnia. El Plaseqcat també ha incorporat aquelles indústries que, sense tenir consideració de "nivell alt" per la normativa europea, s'ha entès que el seu risc sí que aconsellava incorporar-les al Plaseqcat.

Cal tenir en compte que, depenent del tipus i el volum de les substàncies considerades perilloses, la normativa europea Seveso identifica 2 tipus d'indústries: les de nivell alt i les de nivell baix, i determina l'obligatorietat d'elaborar plans d'emergència exterior per a aquelles empreses considerades de "nivell alt".

- **Instal·lacions industrials afectades: 157**
- **Instal·lacions d'explosius i pirotècnia, aparcaments de mercaderies perilloses d'ADIF: 29**
 - **Instal·lacions d'explosius i pirotècnia:** empreses que manipulen explosius, regulades per la normativa vigent.
 - **ADIF:** aparcaments de vagons i combois de mercaderies perilloses d'ADIF, que cal considerar com a instal·lacions fixes atenent a les seves característiques.

El Plaseqcat. Anàlisi del risc

El Plaseqcat ha fet un gran esforç per analitzar i determinar el risc potencial de cadascuna de les instal·lacions afectades. D'aquesta forma, ha pogut definir, entre d'altres aspectes, quins són els municipis afectats i els sectors de risc.

En aquest sentit, estableix que els municipis amb possibilitat de tenir alguna afectació elaborin el seu corresponent Pla d'Actuació Municipal (PAM), tot distingint entre municipis als quals se'ls recomana l'elaboració del seu PAM i aquells obligats a elaborar-lo.

El Plaseqcat. Organització

Com la resta de plans d'emergència, el Plaseqcat determina quina ha de ser la seva organització en cas d'activació.

Al Centre d'Emergències de Catalunya (CECAT) el Conseller d'Interior, Relacions Institucionals i Participació n'assumiria la direcció del pla. El CECAT seria el lloc a on s'ubicarien tant el consell assessor del Plaseqcat com el gabinet d'informació.

D'altra banda, l'alcalde del municipi que es veïés afectat constituiria el Centre de Coordinació Operativa Municipal, seu del comitè d'emergències.

Finalment, el Centre de Comandament Avançat coordinaria, in situ, les actuacions del grup d'intervenció (bombers), el grup d'ordre i logístic (cossos policials), el grup sanitari i el grup de control ambiental.

El Plaseqcat. Operativitat

En cas de produir-se un incident o accident en una instal·lació afectada pel Plaseqcat, aquesta ho ha de comunicar al telèfon d'emergències 112 i al CECAT.

Des del CECAT s'activen els grups actuants (bombers, policies, sanitaris, etc.) i es valora la informació rebuda de la indústria o la instal·lació. El Director del Pla decideix si activa o no el Pla.

De forma paral·lela a l'actuació dels cossos de seguretat, un cop activat el Plaseqcat, i si hi hagués població que es pugui veure afectada per l'incident, s'activen les sirenes d'avís a la població i altres sistemes d'informació, com és la megafonia.

Implantació del Plaseqcat: les sirenes d'avís a la població

En general, i en els casos d'emergència per risc químic, es recomana a la població el confinament en llocs tancats per tal de minimitzar els possibles efectes.

Actualment, Catalunya disposa de prop de 60 sirenes d'avís a la població, distribuïdes en aquells sectors de risc afectats per plans d'emergències químics. En la fase d'implantació del Plaseqcat, es preveu cobrir de sirenes totes aquelles zones que es veurien més afectades en cas d'incident. Està previst elevar el número de sirenes fins a 81, abans de finalitzar l'any 2007.

En aquest sentit, des de fa un parell d'anys, s'estan duent a terme exercicis sistemàtics d'activació de sirenes en molts municipis. El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació està treballant, actualment, per activar-les fins a dos cops cada any, per tal d'habituar a la població als sons de les sirenes.

La propera primavera, es realitzarà un exercici al Baix Llobregat, en col·laboració amb els ajuntaments d'Olesa de Montserrat i Esparreguera.

Organismes que han participat en l'elaboració del Plaseqcat

Per a l'estudi i l'elaboració del Plaseqcat, la Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil (actualment dividida en les Direccions Generals de Protecció Civil, i de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments) va comptar amb la col·laboració de Protecció Civil-Bombers de Barcelona, la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (sala central de control i àrea de Medi Ambient), l'Agència Catalana de l'Aigua, el Departament de Salut, el Servei d'Emergències Mèdiques 061, l'Agència de Residus de Catalunya, l'Oficina de Gestió Ambiental Unificada del Departament de Medi Ambient i Habitatge, i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa.

Antecedents

Un incident amb substàncies perilloses, a una instal·lació industrial, pot tenir incidència no només a l'interior de la instal·lació, sinó també a l'exterior de la mateixa. Aquesta afectació exterior fa necessària l'elaboració i l'aplicació dels corresponents estudis de seguretat o Plans d'Emergència Exterior (PEE).

Un PEE és el marc orgànic i funcional per a fer front a les emergències per accidents greus amb substàncies perilloses prèviament analitzats, classificats i majoritàriament avaluats.

El Plaseqcat és un PEE que, per primera vegada, abasta instal·lacions industrials de l'àmbit territorial de tota Catalunya. Sota aquest nou enfocament, els PEE ja elaborats, tant d'empreses com de polígons, passen a integrar-se com a plans del Sector de Risc.

Així, el Plaseqcat ha integrat altres plans d'emergència, com el Plaseqta (Pla d'emergència exterior del sector químic de Tarragona), el Plaseqtor (Pla d'emergència exterior del sector químic de la Tordera), el Plaseqtebre (Pla d'emergència exterior del sector químic de les Terres de l'Ebre), el Pla d'Emergència Exterior del Port Barcelona o els Plans d'emergència exterior de les empreses.

Característiques de l'emergència química

Una emergència química és, en general, ràpida. Per les seves característiques, pot ser potencialment greu, cosa que fa que la presa de decisions i la protecció a la població s'hagi de fer de forma ràpida.

A diferència d'altres tipus d'emergència, la química és una emergència molt "tecnificada": cal conèixer de forma immediata el nom de la substància que s'hagi vist implicada en l'incident, quines són les seves propietats, el seu comportament, així com també conèixer a fons les instal·lacions de l'empresa, per exemple.

Tenint en compte la possible gravetat d'un incident químic, i la rapidesa amb què cal actuar per resoldre'l, és en aquest tipus d'emergències quan la presa de decisions dels responsables ha de ser molt ràpida i "automatitzada". També ha de ser "automatitzat", en un primer moment, el dimensionament dels recursos dels cossos de seguretat i determinats automatismes d'avís i informació a la població (activació de sirenes d'avís).

Quins són els organismes competents definits en les emergències per risc químic?

En la nova estructura del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació és la Direcció General de Protecció Civil qui s'encarregarà de la planificació de les emergències, així com de la implantació i la informació del pla.

D'altra banda, el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa és qui du a terme la prevenció, l'avaluació i el control de les instal·lacions industrials.

Per a més informació podeu consultar el contingut íntegre del Plaseqcat al web:

www.gencat.net/interior/emergencies/plans/index.htm